

Záróvizsga - kérdések 2023-2024-II.

Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar Nemzetközi magánjog - Nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga

A) Nemzetközi magánjog

1. A nemzetközi kollíziós magánjogi tényállás. A nemzetközi magánjog fogalma és elnevezése. Az önálló jogágiság.
2. A nemzetközi magánjog rendszere és forrásai. A nemzetközi magánjog, a nemzetközi polgári eljárásjog és az európai polgári eljárásjog egymáshoz való viszonya.
3. Az egyes nemzetközi magánjogi jogforrások egymáshoz fűződő viszonya, az Európai Unió szabályainak a hatálya, egymáshoz és a Kódexhez való viszonya.
4. A joghatóság fogalma és fajtái
5. A joghatóság tételes szabályai a Brüsszel Ia Rendeletben és a Brüsszel IIb Rendeletben.
6. A joghatóság tételes szabályozása a Kódex alapján.
7. Az állam immunitása.
8. Külföldi bírósági határozatok elismerése és végrehajtása az Európai Unión belül
9. Külföldi bírósági határozatok elismerése és végrehajtása a Kódex alapján.
10. A nemzetközi választottbírói határozatok elismerése és végrehajtása a New York-i Egyezmény szerint.
11. A kollíziós szabály fajtái, szerkezete, jellemzői. A nemzetközi kollíziós szabály típusai, rendszerezése. A kapcsoló tényezők kombinált alkalmazása.
12. A jogválasztás.
13. A nemzetközi magánjogi minősítés. A Kódex minősítési szabálya és az egyes európai uniós rendeletek autonóm minősítési rendszerének lényege. Az előkérdés a nemzetközi magánjogban.
14. A vissza- és továbbutalás általában, a Kódex és az egyes európai uniós rendeletek alapján. A csalárd kapcsolat.
15. A külföldi jog alkalmazása általában. A külföldi jog tartalmának megállapítása és a külföldi jogról szóló tájékoztatás rendszere.
16. Az általános kitérítő klauzula. A közrend és az imperatív szabályok. A külföldi jog tartalma megállapításának a sikertelensége.
17. A személyes jog fogalma, funkciója. Az ember személyes joga. A személyhez fűződő jogok megsértése.
18. A jogi személy személyes joga. A kontrollélmélet. Az elsődleges és másodlagos letelepedés szabadsága az EU jogában (Überseering- és Cartesio-ügy; Centros, és Inspire Art-ügyek)
19. A házasság nemzetközi magánjogi szabályozása (a házasság érvényessége, házassági vagyoni jog, a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog kollíziós szabályai).
20. A rokonságra vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok. Az élettársakra és a bejegyzett élettársakra vonatkozó szabályok. A tartás nemzetközi magánjogi szabályai.
21. A dologi jog kollíziós szabályainak funkciója és a lex rei sitae. A lex rei sitae alóli kivételek. A szellemi tulajdonjog szabályai a Kódexben.
22. A szerződésekre alkalmazandó jog terjedelme és meghatározásának általános kérdései. A szerződésre alkalmazandó jog meghatározásának forrásai. A Róma I Rendelet és a magyar Kódex viszonya.

Budapest, 2024. február 2

23. A szerződésre irányadó jog meghatározásának a szabályai. A jogválasztás és az alkalmazandó jog meghatározásának általános szabályai jogválasztás hiányában.
24. A kiemelten nevesített (speciális) szerződések különös szabályai a Róma I Rendeletben. A Kódex választottbírói megállapodásra és értékpapírokra vonatkozó szabályai.
25. A szerződésen kívüli kötelmekre alkalmazandó jog meghatározása általában. A jogválasztás és az alkalmazandó jog meghatározása jogválasztás hiányában a Róma II Rendeletben és a Kódexben.
26. Nevesített tényállások a Róma II Rendeletben. Szerződésen kívüli károkozásnak nem minősülő tényállások (jogalap nélküli gazdagodás, megbízás nélküli ügyvitel, culpa in contrahendo) az európai kollíziós magánjogban.
27. Az öröklési jog kollíziós szabályai az Öröklési Rendelet és a Kódex alapján.

Tananyag:

- Dr. Molnár István János: Nemzetközi magánjog – Patrocinium Kiadó 2020.

Jogszabályok:

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1215/2012/EU RENDELETE (2012. december 12.) a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 593/2008/EK RENDELETE (2008. június 17.) a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Róma I. rendelet)
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 864/2007/EK RENDELETE (2007. július 11.) a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról (Róma II. rendelet)
- A TANÁCS 1259/2010/EU RENDELETE (2010. december 20.) a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról ((Róma III. rendelet)
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 650/2012/EU RENDELETE (2012. július 4.) az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről („Róma IV. Rendelet”)
- 1962. évi 25. törvényerejű rendelet a külföldi választottbírói határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, New Yorkban 1958. június 10-én kelt Egyezmény kihirdetéséről („New Yorki Egyezmény”)
- 140/1992. (X. 20.) Korm. rendelet a külföldi jogról való tájékoztatásról szóló, Londonban, 1968. június 7. napján aláírt Európai Egyezmény, valamint Strasbourgban, 1978. március 15. napján aláírt Egyezmény Kiegészítő Jegyzőkönyv kihirdetéséről
- 2017. évi XXVIII. törvény a nemzetközi magánjogról (Kódex)

B) Nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga

1. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának tárgya, a szabályozás módszere. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának fogalma, a jogági probléma. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának rendszere.
2. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok közjogáról általában. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának külső és belső feltételrendszere. Nemzetközi alapelvek. A gazdasági kapcsolatok fejlesztésében szerepet játszó nemzetközi szervezetek.
3. Az áruk nemzetközi kereskedelmének a liberalizálása, a GATT és működése 1994-ig. A Marrakesh-i Egyezmény. A GATT 1994, a GATS és a TRIPS Egyezmény tárgya és főbb szabályai.
4. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok közösségi jogi szabályozása. A közösségi vámjog és a piacvédelmi eljárások. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok belső feltételrendszere. A nemzetközi kereskedelmi forgalom nemzeti szervezeti rendszere. Az engedélyezési rendszer elemei.
5. A tőke nemzetközi áramlása. A külföldi tulajdonjog elvonására vonatkozó nemzetközi alapelvek. Az Act of State doktrína.
6. A külföldi beruházásokkal kapcsolatos univerzális és regionális szabályozás. A nemzetközi tőkeáramlást érintő bilaterális egyezmények. A külföldi befektetések jogi szabályozásának eszközei a nemzeti jogokban.
7. A WTO és az ICSID vitarendezési mechanizmusa.
8. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok magánjogának rendszere és forrásai. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok fejlesztésében és a jogfejlesztésben szerepet játszó fontosabb nemzetközi szervezetek.
9. Az egyes nemzeti jogrendszerek belső jogforrásai. A világ nagy jogrendszerei. A kontinentális jogrendszer és az angolszász jogrendszer főbb jellemzői. A vegyes jogrendszerek. Speciális nemzeti jogforrások.
10. A jogszabálynak nem minősülő jogforrások. A lex mercatoria fogalma és problémája. Az UNIDROIT Alapelvek és az Európai Szerződési Jog Alapelvei.
11. A nemzetközi adásvétellel kapcsolatos jogegységesítés. A Bécsi Vételi Egyezmény hatálya. A Bécsi Egyezmény alkalmazásának általános kérdései. A szerződés megkötésének a szabályai.
12. A felek jogai és kötelezettségei a nemzetközi adásvételi szerződésben. A szerződésszegés szabályai és a kárveszély átszállása a Bécsi Egyezményben.
13. A New York-i Elévülési Egyezmény és az INCOTERMS.
14. Vállalkozási szerződések a nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogában. A nemzetközi technológia transzfer, franchise és kooperációs szerződés sajátosságai. A nemzetközi kereskedelmi ügynöki és a forgalmazói szerződés.
15. A nemzetközi áru fuvarozási szerződéseket szabályozó ágazati nemzetközi egyezmények. A fuvarozó felelősségére vonatkozó szabályok a különböző nemzetközi egyezmények szerint.
16. Fizetési módok a nemzetközi kereskedelemben (átutalás, váltó, beszedvény, okmányos meghitelezés).
17. Hitelügyletek és speciális finanszírozási formák (lízing, faktoring) a nemzetközi kereskedelemben. A bankgarancia.
18. A külföldiek gazdasági célú letelepedéséről általában. Alapvető fogalmak a magyar jogban. A külföldi részvétellel működő gazdasági társaságok.
19. A külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepei és kereskedelmi képviselői.
20. Választottbíráskodás és más alternatív vitarendezési módok a nemzetközi kereskedelemben: kialakulásuk, fajtái. A választottbírói szerződés. A választottbírók és a rendes bíróságok

viszonya. A nemzetközi választottbíráskodás főbb egyezményei és intézményei.

Tananyag:

- **Molnár István János:** Nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga I. Patrocinium Kiadó, Budapest (2016)
- **Molnár István János:** A nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga II. Patrocinium Kiadó, Budapest (2016)

Jogszabályok:

- 1987. évi 20. törvényerejű rendelet az Egyesült Nemzeteknek az áruk nemzetközi adásvételi szerződéseiről szóló, Bécsben, az 1980. évi április hó 11. napján kelt Egyezménye kihirdetéséről
- a tananyagban szereplő nemzetközi egyezményeknek az egyes tételekhez kapcsolódó részei

Budapest, 2024. február 2.

Dr. Molnár István János
Tárgyjegyző, egyetemi docens
Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi
Tanszék

Prof. Dr. Osztoivits András
Tanszékvezető, egyetemi tanár
Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi
Tanszék

Budapest, 2024. február 2